

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5

Fylke: Sogn & Fjordane

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Selje

Emne:

Jannboring

Bygdelag: Barmøy

Oppskr. av:

Sverre Barmen

Gard: Barmen

(adresse):

Barmesund

G.nr. 76

Br.nr. 10

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

1.) « Jannboring! »
SVAR!

Ja, vi brukar aa bruke jern vand med Vassak & Vassel som vi seier her. Ja, det er den typen som ~~er~~ ^{viler på} ~~utthølet for~~ skuldrene. med utthølet aapning for halsen mit paa saket. Det er jernlenke med jern kroker som er festet til saket.

2.) Nei saadan kar har ikke vært brukt her andet en aa ha staamede vatn i den saakalte Vassa... og mindre kar i samme faesong stamper. Vassaene var paa en 150 liter stamperne 50 liter.

Åa herre inna mulka frå fjosen blev brukt herre hendene en bötke i vor haand.

3.) Ikke paa skji men paa Gilke eller slede er mykje brukt aa kjøre heim vatn. Vi kjörte i fjor vinter heim 200 liter vatn pr. dag

paa denne maaten Vi brukte
 2. Tønner og slo dem opp, fylte
 paa til randen og slo, dei igjen,
 trilla dei paa sleden og kjørte
 jevnt. i snö under henderne
 og sprengte tilde 20 grader minnt.

4.) Slen som helst bærer inn
 vatnet til døms kona tinn er den
 som mest sliter paa vatnet.
 halvognene born, og kann av og til
 hjelpe til med vanberingja.
 Ja, dersom, dei hadde kunne
 var det selvsagt disse som maatte
 streke vatnet til tinn.

5) Det er metoder som brukes omis
 sa bare vatn. Det er brukt både
 paa smaa bruk tusmanngstatter, og sa
 paa vanlige gaarder.

6) paa Vogn er det sjeldent at
 vatn kjøres, da det er om vinteren
 det er verst - aa ja, vatnet til tinn
 ja i turrebakter om sommere
 maa det sommeblider tinn
 drikkevann lang vekte ja.

7) ikke tredjeparten av gaardbrukerne
 har har inlagt spring i fjøs og fjøkkene
 det er vassel og apostlenes hus
 som maa flitigt brukes her.

Bygdøy i april 1948.

S. O. Fj.
Selje

Tilleggsspørsmål til emne nr. 5, Vannbæring.

Vennligst svar på dette papir med blyant og send det så fort råd er i den lille konvolutten.

Brukte eller bruker en å la flyte noen gjenstander på vannet eller melken når en bar eller kjørte væskene en lengre vei for å hindre at væsken skvulper over?

Brukte eller bruker en:

- 1) Treskiver, løse lokk (med eller uten håndtak)?
- 2) a) Trekors?
b) Trekors med en liten knott i midten for lettere å kunne løfte det?
- 3) Noen trestykker?
- 4) Gress, halm, løvkvister, store blad, gran- eller enekvister?
- 5) Is eller snø?
- 6) Kjerald, skål, bøtter, trefat?
- 7) Korkskiver?
- 8) Hva kaller en slike ting for (skuljefjæl, flottor, bøk, flæ, flyteskiver)?
- 9) Fanns det noen forseggjorte gjenstander til det bruket?

--- o o o ---

Svar!

- 1) Det brukes løse lokk med håndtak
- 2) Trekors nei det brukes ikke
- 3) Nei trestykker brukes ikke
- 4) I Soga brukte dei halm for for det ikke skulle skvulpe over
- 5) Tikke dette huller
- 6) Nei
- 7) Nei
- 8) Skuljefjæl
- 9) Nei " Nei brukes span og bøtter med fast lokk « Transportspan av aluminium

Herad

Oppteiknar

Selje
Arvur Berumen

1576

Innre Barmen,
Barmstind.

Loyn og Gjerdane,
Selje.

I samarbeid med
KULTURGEOGRAFISK REGISTRERING
PÅ VESTLANDET

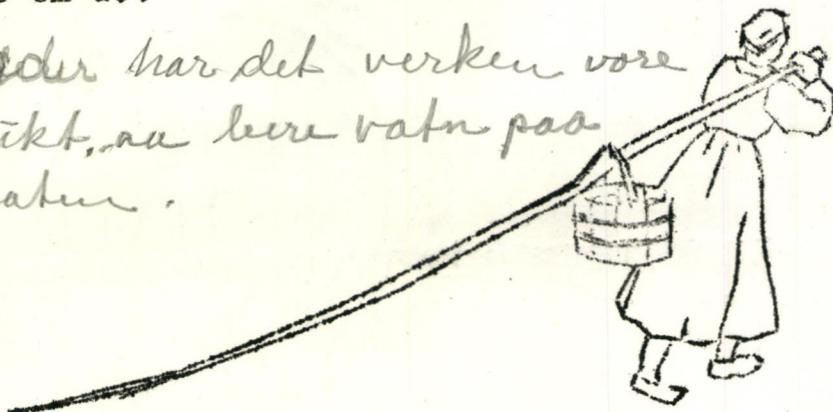
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bötta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampa over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

I. Vaare bygder har det verken vore eller er brukt, aa bera vatn på denne maaten.

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ? *Nei*

Har ein bruka kumøkk til brensel ? *Ja i visse tilfelle naar det har vore gjort opp baal ute på marken og det har vore smaa, om ved. naar, Or har lege för kumöck merved.*

2136

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING